

Στο βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω – (Steizer Brown 33')

Στο βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω απλώνεται μια ανοικτή μικρή πεδιάδα. Τίποτα ψηλό δε χαλάει τη νοητή γραμμή που μετρά το ύψος. Απ' τα Άνω Λιόσια στον Ασπρόπυργο όλα είναι χαμηλά. Μάντρες με μεταχειρισμένα ανταλλακτικά, σαβουρατζήδες με ρημαγμένα κουφάρια αυτοκινήτων και μεγάλες εταιρίες που μαζεύουν και επεξεργάζονται σκραπ. Μια-δυο βιοτεχνίες τούβλων με τις κοντές πυρένιες καμινάδες τους, δυο βενζινάδικα πάνω στον καινούργιο δρόμο και κάποιες καντίνες σφήνα μέσα σ' όλα αυτά. Όταν πρωταντικρίζεις το βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω, νιώθεις το χάος να πλημμυρίζει τη ματιά σου. Και όμως. Αν το μάτι σου δεν παρασυρθεί με μιας απ' την γενική αταξία, θα δεις πως σ' όλα υπάρχει τάξη. Τα πάντα ξαπλώνουν στα πόδια της χωματερής. Ψηλή, επιβλητική, χιονόλευκη εκείνη δεσπόζει πάνω σε όλα. Βασιλεύει. Ένας αμμένιος βασιλιάς ίδιος με γιγάντιο αμυγδαλωτό. Στα σπλάχνα του καίγονται τα σκουπίδια και οι καπνοί που ξεπηδούν στην κορφή αναδύονται βίαια στην ατμόσφαιρα γεμίζοντας την μια πνιγερή μυρωδιά. Το αμυγδαλωτό τότε μοιάζει να γίνεται δράκος μυθικός που βρυχάται στην τρομαγμένη πεδιάδα. Όλα εδώ οριοθετούνται απ' αυτήν.

Πράγματι εκείνο το πρωινό περιπολικά, πυροσβεστικές και ασθενοφόρα πήραν ξεκάθαρο στίγμα. Να τρέξουν αμέσως στο βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω, ακριβώς μάλιστα, στο ύψος της χωματερής. Μεγάλη ταραχή περίμενε το πρωινό εκείνο τους υπηκόους του βασιλείου. Τα σειρηνοφόρα οχήματα τρέχαν στον καινούργιο δρόμο κι ο διαπεραστικός ήχος που φτύνανε άρρυθμα, έτσι μπερδεμένα όλα μαζί, τους τρυπούσε τα αυτιά, ξύπναγε μέσα τους μια ένταση αφύσικη, φόβου και περιέργειας μαζί. Στα τσαντίρια πρώτα απ' όλα επικράτησε πανικός. Τρέχαν οι γυναίκες δεξιά κ' αριστερά, μπουρδουκλώνονταν στις φαρδιές τους φουστάνες, κλαίγανε τα μωρά στις αγκαλιές, αλαλιάζανε οι μάνες. Σκάγανε τα μουτράκια των πιο μεγάλων παιδιών έξω απ' τις σκηνές, ακούγανε και φωνάζανε κ' αυτά χωρίς να ξέρουν γιατί. Οι άντρες που 'ταν εκεί αδύνατον να τους ηρεμήσουν. Μην είχαν μπει πάλι τίποτα μπάτσοι στον καταυλισμό να τους ξηλώσουν τις παράγκες; Και τότε ξαφνικά, άγνωστο από πού, ήρθε η πληροφορία : κάτι έγινε στο Μεγάλο Φορτηγό.

Τα νέα αυτά, σε κλάσματα μέσα, ταξίδεψαν από τα γύφτικα σε όλη τη πεδιάδα. Το έμαθαν οι Πακιστανοί του παλιού σχολείου, που το 'παν στους Γυφταλβανούς των δίπλα καταυλισμών. Αυτοί στους Κούρδους, που 'χαν τις παράγκες τους στις βερικοκιές και εκείνοι με τη σειρά τους στους Νιγηριανούς των σαβουρατζιδίκων, που το πρόλαβαν πριν απ' τους Ρωσοπόντιους επιστάτες τους, στα λευκά αφεντικά τους. Και όποιος μπορούσε να κλείσει λίγο τα αυτιά του στις σειρήνες και να ακούσει ψύχραιμα, θα μέτραγε, πως τα νέα και ειδικότερα οι λέξεις Μεγάλο Φορτηγό ακούστηκαν σε τουλάχιστον είκοσι γλώσσες απ' άκρη σ' άκρη της πεδιάδας. Στους υπηκόους δηλαδή του βασιλείου των σκουπιδιών από κάτω. Και σ' όλους, είτε ήταν Πόντιοι απ' τον Καύκασο, είτε Ελλαδίτες ή Τσιγγάνοι που οι πρόγονοι τους είχαν έρθει από κάθε άκρο της γης, το μυαλό πήγε στο Μεγάλο Φορτηγό που όλοι το'

ξέραν και όλοι τουλάχιστον μια φορά το κοίταξαν με θαυμασμό η απορία να ξεχύνεται σα φάντασμα του κάτω κόσμου από τη γη.

Ήταν τότε που ο καινούργιος δρόμος παραδόθηκε στην κυκλοφορία. Το περασμένο καλοκαίρι. Όλοι θαύμασαν τον τρόπο που το βουνό κόπηκε στη μέση για να περάσει. Κανείς δε θα 'ταν πια αναγκασμένος να περνάει μέσα απ' τους καταυλισμούς για να βγει στην άλλη μεριά της δυτικής Αττικής. Στο ύψος της χωματερής, ακριβώς μάλιστα, το βουνό κόπηκε τόσο απότομα, που στην αριστερή πλευρά ορθώθηκε ένας χωμάτινος ολόσιος τοίχος. Ολόκληρο χειμώνα, με τις βροχές και τους αέρες του, περνούσαν οι σκουπιδιάρες, περνούσαν τα αγροτικά και τα τρίκυκλα με τα παλιοσίδερρα, τα φορητά με κάθε λογής σκραπ και ο τοίχος έμενε εκεί να υπόσχεται πως τίποτα δεν θ' αλλάξει όσα χρόνια κ' αν περάσουν. Θα 'ναι πάντα ένα βουνίσιο χωμάτινο ντουβάρι που θα βλέπει τα σκουπίδια να περνούν. Μα στα στερνοβρόχια πάνω, τότε που ο καινούργιος δρόμος είχε γίνει ήδη μια συνήθεια και κανείς δεν πρόσεχε τίποτα πια σ' αυτόν, ένα μουσκεμένο πρωινό που ο ήλιος πάλευε να το στεγνώσει, μια σκουπιδιάρα πάτησε πρώτη απότομα φρένο. Ο οδηγός της χαζεμένος βάλθηκε να κοιτά επίμονα προς τον τοίχο. Η χθεσινή άγρια μπόρα, αυτή που είχε αναστατώσει όλο το βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω, είχε επιφέρει μια μεγάλη αλλαγή. Στον χωμάτινο τοίχο, ακριβώς στα σύνορα του δρόμου είχε ξεπροβάλλει η μούρη ενός τεράστιου παλιού φορητού. Άθικτη, με τα φώτα και τα τζάμια στη θέση τους, τα μεγάλα γαλαζοσκούριαστα φτερά μέχρι τους μπροστινούς τροχούς και τα λάστιχα μαύρα γιγαντιαία πάνω στις σκοροφαγωμένες εικοσαμπούλωνες ζάντες. Ήταν τόσο επιβλητική μέσα στο ξάφνιασμα της παρουσίας της, που 'μοιαζε μ' ένα τεράστιο γλυπτό στην άκρη του δρόμου. Όλοι σταμάτησαν εκείνο το πρωινό να δουν το παράξενο αυτό θέαμα. Ύστερα ανέβηκαν απ' τους καταυλισμούς κι απ' όλη την πεδιάδα. Και όσα ακούστηκαν γι' αυτό εκείνη τη μέρα ήταν τόσα πολλά που δύσκολα μπορεί κανείς να τα περιγράψει όλα. Μέσες άκρες μόνο, μπορεί κανείς να πει, πως στα Γύφτικα, ας πούμε, είπαν για μια παλιά κατάρα που έπεσε στο δρόμο. Οι Αφρικανοί αναγνώρισαν το σημάδι των χθόνιων δαιμόνων της πατρίδας τους. Οι γυναίκες των Ρωσοπόντιων πάλι, κάτι από την Αποκάλυψη του Ιωάννη μπλεγμένη με τη Δευτέρα Παρουσία και τους καλικάτζαρους που δούλευαν αδιάκοπα για τον χειμώνα. Γενικώς κανείς δε φάνηκε να ακούει τον γεροφύλακα ενός σαβουρατζίδικου που επέμενε πως αναγνώρισε ένα Steizer Brown μοντέλο του 33'. «Το 'χαν οι Άγγλοι στον πόλεμο για ναρκαλιευτικό. Οδηγούσε ένα τέτοιο ο πατέρας μου που υπηρέτησε μαζί τους».

Οι μύθοι λοιπόν αυτοί, που γιγαντώθηκαν από τσαντίρι σε τσαντίρι κι από παράγκα σε παράγκα, αποδείχτηκαν τόσο δυνατοί, που τις πρώτες μέρες της φανέρωσης κανείς δεν μπορούσε να δει το φορητό έξω απ' τις μεταφυσικές του διαστάσεις. Το κοιτούσαν με δέος οι μεγάλοι, με φόβο οι μικροί. Όσο για τις πραγματικές διαστάσεις του, μέρα τη μέρα, που το χώμα ολοένα υποχωρούσε, τις αποκάλυπτε. Ο σιδερένιος άψυχος όγκος έβγαινε απ' τη γη σε όλο του το μεγαλείο. Ήταν πραγματικά ένα τεράστιο όχημα. Το μήκος του ξεπερνούσε τα δέκα μέτρα και το ύψος στην καρότσα άγγιζε τα πέντε. Όσο όμως περνούσε ο καιρός και ο κάματος έγδυνε τους μύθους στο

επίπεδο της φρατζόλας, το φορτηγό γινόταν συνεχώς πιο γήινο. Περισσότερο άψυχο αντικείμενο παρά όχημα που κάποτε είχε φουσκωμένα λάστιχα και καλολαδωμένη μηχανή. Πιο πολύ μάζα σιδήρου παρά δαίμονας ή θεϊκό σημάδι. Τότε κάπου, όλοι αυτοί που ζούσαν στο βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω και γυρνούσαν όλη την Αθήνα για να μαζέψουν σίδηρο –εκατό με διακόσια κιλά τη μέρα οι οργανωμένοι κάτοικοι των Γύφτικων που ‘χαν αγροτικά, είκοσι με τριάντα κιλά οι Κούρδοι και οι άλλοι με τα κλεμμένα καροτσάκια των σούπερ μάρκετ– είδαν το φορτηγό ως αυτό που πραγματικά ήταν. Πάνω από είκοσι τόνους σίδηρο μες τα πόδια τους.

Τα μυαλά τους τότε ταξίδευαν στη μέρα που θα πήγαιναν στα σκραπάδικα. Όπως κάθε μέρα κάναν στη ζωή τους. Θα ακουμπούσαν όχι κιλά σιδήρου αλλά τόνους. Οι πλάστιγγες θα αναστέναζαν. Οι Νιγηριανοί εργάτες που θα τα κουβαλούσαν θα τους κοιτούσαν με ζήλεια. Οι επιστάτες θα τους φώναζαν να κάνουν πιο γρήγορα. Εκεί πάνω τα αφεντικά θέλαν γρήγορα να γίνει μια απ’ τις πιο μεγάλες δουλειές που είδε το βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω. Μα για να γίνει αυτό ξέραν –και ας το βγάζαν έξω απ’ το όνειρό τους– πως το φορτηγό έπρεπε να κοπεί σε κομμάτια, να ντανιαστεί και να φορτωθεί σε φορτηγά από πολλά χέρια. Γρήγορα κιόλας, πριν εμφανιστούν τίποτα αστυνομίες και χαλάσει η δουλειά. Υπήρχε όμως και κάτι ακόμα. Όλοι θέλαν το Μεγάλο Φορτηγό για τον εαυτό τους.

Οι Τσιγγάνοι ας πούμε πίστευαν πως δικαιωματικά το φορτηγό ανήκε σε αυτούς. Κατοικούσαν, ούτε θυμόντουσαν από πότε, στο βασίλειο. Ήταν οι πιο παλιοί κάτοικοί του. Είχαν επίσης φορτηγάκια και γενιές ολόκληρες ζούσαν απ’ την ανακύκλωση μετάλλων. Αυτοί έπρεπε να το πάρουν. Οι Κούρδοι κ’ οι Πακιστανοί απ’ την άλλη δεν αναγνώριζαν τέτοια κληρονομικά δικαιώματα. Οι Γύφτοι λέγαν δεν ανήκουν πουθενά. Εμείς έχουμε πίσω παιδιά και γυναίκες που πεινάνε. Από εμάς περιμένουν. Δεν έχουμε φορτηγά ή άλλα εργαλεία αλλά είμαστε σκληροτράχηλοι και πεινασμένοι. Εμείς πρέπει να το κόψουμε. Στο παιχνίδι τότε μπήκαν και οι Αφρικάνοι. Ναι, είχαν πιο σταθερή δουλειά στα σκραπάδικα αλλά τι μ’ αυτό; Φύγανε απ’ τις πατρίδες τους για να γλυτώσουν τους εμφύλιους σκοτωμούς και να φτιάξουν καλύτερα τη ζωή τους. Συν τοις άλλοις, η σωματική τους υπεροχή εξασφάλιζε γρηγορότερη δουλειά. Άσε που μπορούσαν να «δανειστούν» εργαλεία απ’ τα σκραπάδικα που δουλεύαν. Τέρμα, αυτοί ήταν οι δικαιούχοι του σιδήρου. Αυτά βέβαια ακούγονταν αστεία στους Πόντιους του Καυκάσου. Αυτοί ήταν γνήσιοι Έλληνες. Απόγονοι των πιο σκληρών πολεμιστών του Πόντου. Σταλινοδάρθηκαν για δεκαετίες στα πιο απίθανα μέρη της αχανούς Ρωσίας μέχρι να γυρίσουν στη μάνα πατρίδα. Είχαν ακόμα την επιστασία στα σκραπάδικα, ξέραν τη δουλειά, ως εδώ. Αυτοί θα το κατακτήσουν.

Έτσι ήταν λοιπόν η κατάσταση. Στο βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω, στον καινούργιο δρόμο, ακριβώς μάλιστα στο ύψος της χωματερής, εκεί που ο χωμάτινος τοίχος έφτυσε απ’ τα σπλάχνα της γης το Μεγάλο Φορτηγό, όλες σχεδόν οι φυλές το παραμονεύουν. Νύχτα ή μέρα, με συννεφιά ή ήλιο, με ζέστη ή ψύχρα. Ομάδες αντρών κοιτούν επίμονα. Μία το φορτηγό και ονειρεύονται. Μια τους διπλανούς και

αγριεύουν. Ένα μεγάλο μπραντ-ντε-φερ στήθηκε στο βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω. Μετρούν ο ένας τον άλλο. Η μια φυλή την άλλη. Υπολογίζουν τη θέληση των αντιπάλων. Ψηφιδίζουν τις δυνάμεις τους. Τριγύρω απ' το φορηγό έχουνε στηθεί σκηνές. Κυνηγοί άγρυπνοι παραμονεύουν ένα μεταλλικό θήραμα, το προφυλάσσουν απ' τους άλλους θηρευτές. Μόλις κάποιος τολμά να το ζυγώσει αμέσως πετάγονται αγριεμένοι. Η ματιά τους είναι ξεκάθαρη. Τόλμα να τ' αγγίξεις, λέει, και θα δεις. Στο βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω η πνιγερή μυρωδιά της χωματερής θολώνει. Τώρα η ατμόσφαιρα μυρίζει μπαρούτι. Η αναμονή τσιτώνει κι άλλο τα νεύρα. Περιμένουν. Μα για πόσο; Οι ζωές των κυνηγών μοιάζουν. Πείνα. Πολύ πείνα. Τ' άντερα τους δεν λιγδώθηκαν ποτέ καλά. Ταλαιπώρια. Πολύ ταλαιπώρια. Απ' τα άγονα Ασιατικά βουνά στα σύνορα του Αφγανιστάν και από κει στη ζωομάνα Αφρική και τις στέπες ως τα Γύφτικα των Άνω Λιοσίων, μια γραμμή ενώνει ολόκληρο τον κόσμο. Δεν έχει αρχή. Δεν έχει τέλος. Μόνο τρέχει. Διασχίζει τις φαβέλες της Βραζιλίας και τους ιθαγενείς του Αμαζονίου, περνά τα γκέτο του Μπρονξ, βιάζει παιδιά στην Ταϊλάνδη, μεταναστεύει απ' τ' Αλγέρι και το Μαρόκο στη Γαλλία. Μαχαίρι γίνεται και κόβει κλειτορίδες κοριτσιών στο Καμερούν, λαιμούς γραφιάδων στη Ρωσία, πέννες πνευμάτων ζωντανών στην Τουρκία και βγάζει νεφρά μωρών στις επαρχίες της Κίνας. Δεν σταματά. Η φτώχεια. Και να που κάνει μια τόση δα στάση στο Μεγάλο Φορηγό. Κυκλωμένο απ' τους κατοίκους του βασιλείου των σκουπιδιών από κάτω. Σταματά μια στιγμή τη γραμμή αυτή στα μάτια τους.

Η συμπλοκή δεν ήταν σύντομη. Πρώτοι σπάσαν οι Κούρδοι. Σηκώθηκαν και πιάσαν το φορηγό. Οι Πόντιοι τους φωνάξαν. Οι Πακιστανοί τους πλησίασαν απειλητικά. Ύστερα ανέβηκαν κάμποσοι απ' τα Γύφτικα. Το Μεγάλο Φορηγό τα είδε όλα. Άντρες μαύρους γιγαντόσωμους να χτυπιούνται με κοντούς γεροδεμένους λευκούς και δίπλα σκουρόχρωμους, που δεν μπορούσε να ξεχωρίσει τι ήταν, να κρατούν λοστάρια και να ανοίγουν τα κεφάλια τους. Μαχαίρια να περνούν ξυστά από καρωτίδες, να απειλούν πλάτες και μπράτσα. Είδε χέρια σφιγμένα να προσκρούουν σε στόματα. Δόντια να πετούν ψηλά σαν χελιδόνια. Μύτες να ταλανίζονται και να σπάνε, κόκκαλα να τσακίζονται. Τα είδε όλα. Και πρόσεξε απορημένο τη μούρη του με τα μεγάλα άθικτα φώτα και τις σίτες που παίρνει αέρα το ψυγείο και το μοτέρ να γεμίζουν κόκκινες πιτσιλιές. Και του 'κανε μεγάλη εντύπωση που όλο αυτό το πολύχρωμο τσούρμιο έβγαζε από μέσα του μόνο ένα χρώμα. Αυτό το κόκκινο που 'χε γεμίσει τον τόπο.

Πίσω στους καταυλισμούς έπεσαν αμέσως πάνω στα χτυπημένα κορμιά να τα φροντίσουν. Κανείς δεν κοιμήθηκε εκείνο το βράδυ. Το βασίλειο των σκουπιδιών από κάτω άλλαζε όλο το βράδυ γάζες. Πηγαινοέφερνε σακάτηδες πέρα απ' την πεδιάδα, στο Θριάσιο Πεδίο, στο νοσοκομείο που εφημέρευε. Ξανασυναντιόντουσαν λοιπόν τόσο σύντομα. Τύχαινε τότε να περιμένουν δίπλα-δίπλα τους γιατρούς, «μαχητές» που βρίσκονταν εκεί επειδή ο ένας είχε προκαλέσει στον άλλο βαριά πλήγματα. Ο Αμίρ ο Κούρδος, ας πούμε, με το μάτι σχεδόν βγαλμένο καθόταν δίπλα στο Γιάννη τον Γύφτο που του το 'χε βγάλει λίγο πριν ο Ανέστης ο Πόντιος του σπάσει τον αγκώνα με ένα τσιμεντόλιθο που πρόλαβε να πετάξει προτού ο Τζόναθαν απ' τη

Νιγηρία του κόψει τον λοβό του αυτιού με τα δόντια. Μύλος. Τα αίματα θα μπορούσαν εύκολα να ανάψουν πάλι. Μα ήταν τα αίματα της πραγματικότητας πια, που τα εμποδίζουν.

Και 'κει λοιπόν, στους θαλάμους αναμονής επειγόντων περιστατικών του νοσοκομείου, με τους αντίπαλους να κάθονται δίπλα-δίπλα και να γλύφουν τις πληγές τους, βρέθηκε η λύση. Έγινε δηλαδή ένα μικρό θαύμα που κανείς δε θα μπορούσε να πιστέψει λίγη ώρα πριν στη θέα του σκοτωμού. Ο Μήτσος ο Χαλίγιαννης, ο επονομαζόμενος στα γύφτικα Βασιλιάς, αρχηγός αναγνωρισμένος απ' όλους –ακόμα και απ' τους ατίθασους Γυφταλβανούς των δίπλα τσαντιριών– μόλις επέβλεψε την υγεία των «στρατιωτών» του- κατευθύνθηκε προς τον Βλαδίμηρο τον Ουζουνίδη, που στη Ρωσία ακόμα τον έλεγαν Κοτ, γάτο δηλαδή, και ήταν ο αρχηγός των Ποντίων. Οι δυο άντρες μίλησαν λίγα λεπτά. Αμέσως οι Κούρδοι, οι Πακιστανοί και οι Αφρικανοί στείλαν αγγελιοφόρους να φωνάξουν τους δικούς τους αρχηγούς. Το ραντεβού είχε δοθεί στο Μεγάλο Φορτηγό σε μία ώρα. Ξημέρωνε πια.

Μπροστά στο Μεγάλο Φορτηγό οι αρχηγοί μιλούσαν. Πίσω τους οι «φρουρές» δεν μπορούσαν να ακούσουν. Μόνο το Μεγάλο Φορτηγό ήτανε μάρτυρας των λόγων τους. Το αποφασίσαν. Με το να σκοτώνονται δεν θα 'βγαινε τίποτα. Το φορτηγό ήταν μεγάλο. Όλοι θα είχαν κέρδος. Όχι όσο ήθελαν εξ' αρχής αλλά όχι και αμελητέο. Ο Κοτ μίλησε σοφά, ο Βασιλιάς συνεπικουρούσε. Οι υπόλοιποι συμφωνούσαν. Οι Πόντιοι θα παραπλανούσαν τα αφεντικά των σκραπάδικων για να πάρουν οι Νιγηριανοί τα εργαλεία. Οι Κούρδοι και οι Πακιστανοί θα φόρτωναν τα σίδηρα στα φορτηγάκια που θ' ανεβαίνουν από τα Γύφτικα και θα τα οδηγούσαν στις πλάστιγγες. Εκεί θα περίμεναν οι αρχηγοί να επιβλέπουν τα ζύγια, μην τους κλέψουν τα αφεντικά και να κανονίσουν να γίνει η μοιρασιά στα ίσα. Τα χέρια δόθηκαν. Εκπληκτοι οι άντρες πίσω τους είδαν και έκαναν το ίδιο μεταξύ τους. Το άλλο πρωί η επιχείρηση θα ξεκινούσε. Η ψυχή του Μεγάλου Φορτηγού, το σίδερό του δηλαδή, θα πέρναγε την τελευταία εν φορτηγώ μέρα της ζωής του. Μελαγχόλησε.

Θυμήθηκε τη ζωή του. Δεν είχαν δει λίγα τα μάτια του. Απ' όταν φτιάχτηκε στο Λίβερπουλ το 33', το 'ξερε, πως αν γίνει πόλεμος θα πρωταγωνιστήσει. Όλη η καρότσα του είχε υποδοχές για να μπαίνουν οι νάρκες που μάζευαν οι ναρκαλιευτές στα ναρκοπέδια. Βρώμικη δουλειά για φορτηγό και άνθρωπο. Δε φοβόταν όμως. Ήταν γενναίο φορτηγό. Μάζεψε νάρκες στην Αφρική -πολύ πράμα είχε φυτέψει στην άμμο ο Ρόμελ- ύστερα στην Κρήτη, στις ατελείωτες αμμουδερές ακρογιαλιές. Έχασε άντρες-συντρόφους μέσα απ' τα χέρια του. Τους είδε να σπαράζονται, να γίνονται κομμάτια. Φρίκιασε από το αίμα. Άτιμο πράγμα η έκρηξη της νάρκης. Τέλος βρέθηκε στα περίχωρα της Αθήνας. Λίγο πριν τον εμφύλιο. Αυτό το λόφο θα καθάριζαν και θα γύρναγε στην πατρίδα. Μια νάρκη είχε φορτωμένη μόνο στην πλάτη του, άλλη μία έψαχναν κάπου εκεί. Τελειώναν. Μα ήταν να γίνει το κακό. Αυτή έσκασε στα χέρια του οδηγού του. Τα πάντα θάφτηκαν στο χώμα. Μαζί και το ίδιο με το φονικό φορτίο του. Και να που τώρα θα χανόντουσαν κι άλλοι. Δεν το 'θελε. Ακόμα και αν τούτοι εδώ ήθελαν να το κατακρεουργήσουν. Αχ να 'χε μιλιά να τους προειδοποιήσει. Μην

ανάψουν φωτιές. Μην κάνουν σπίθες στην πλάτη του. Ήταν όμως πια αργά. Μ' αυτές τις σκέψεις είδε τους πεινασμένους να το ζυγώνουν.

Όπως είχαν συμφωνήσει, εκείνο το πρωινό που οι ακτίνες του ήλιου πάσχιζαν να ξετρυπήσουν τους καπνούς της χωματερής που θόλωναν το βλέμμα, οι άντρες συντεταγμένα χύθηκαν πάνω στο Μεγάλο Φορτηγό. Βγάλαν τα κοπίδια τους, ανάψαν τα οξυγόνα και αρχίσαν. Η ελπίδα έδινε τριπλή δύναμη στα χέρια. Σίδερο κόβαν, όνειρα ράβαν. Μια μεγάλη έκρηξη συγκλόνισε τότε το Βασίλειο της Φτώχειας από κάτω.